

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/362/2013
Identifikačné číslo spisu:	6112217904
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6112217904.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu I., bývajúceho v J., zastúpeného JUDr. Ing. Lindou Kovandovou, advokátkou v Banskej Bystrici, Ulica Janka Kráľa č. 1, proti žalovanému JUDr. Danielovi Janšovi, správcovi konkurznej podstaty úpadcu MIRPUS Constructions, s.r.o. „v konkurze“, so sídlom v Banskej Bystrici, Laskomerská č. 2, IČO: 36 052 132, zastúpeného JUDr. Lenkou Maňarovou, advokátkou v Žiline, Sládkovičova č. 6, o určenie trvania pracovného pomeru, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10 Cpr 5/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júla 2013 sp. zn. 13 CoPr 6/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 15. marca 2013 č.k. 10 Cpr 5/2012-100 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že pracovný pomer založený pracovnou zmluvou 30. septembra 2007 trvá a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov konania v sume 723,04 Eur na účet právnej zástupkyne do 3 dní. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že napriek formulácii žalobného petitu ide v skutočnosti o žalobu na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Napriek neschopnosti žalovaného preukázať skončenie pracovného pomeru so žalobcom listinným dokladom mal súd za nesporné, že žalobca sa po žalovaným tvrdenom termíne skončenia pracovného pomeru 31. januára 2009 správal tak, akoby už zamestnaný nebol, do zamestnania neprišiel, o pridelenie práce nežiadal a po skončení pracovnej neschopnosti sa išiel nahlásiť na úrad práce. Z takéhoto správania žalobcu súd vyvodil, že si bol vedomý skončenia pracovného pomeru k 31. januáru 2009, preto mu podľa § 77 Zákonníka práce nasledovným dňom (1. februára 2009) začala plynúť dvojmesačná prekluzívna lehota na uplatnenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na súde. Z dôvodu nepodania takejto žaloby na súd, právo žalobcu domáhať sa neplatnosti skončenia pracovného pomeru zaniklo 31. marca 2009 a návrh podaný na súd 23. júla 2012 tak bolo potrebné zamietnuť. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p., úspechom žalovaného v konaní a vznikom trov na právnom zastúpení.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 23. júla 2013 sp. zn. 13 CoPr 6/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, keď skonštatoval jeho správnosť a v celom rozsahu sa stotožnil aj s jeho odôvodnením. Naviac uviedol, že pri akceptácii a pochopení pracovno-právnej teórie najmä časti, ktoré sa vzťahujú k vzniku, zmene a zániku pracovného pomeru je zrejmé, že pri sporoch o existenciu pracovného pomeru medzi zamestnancom a zamestnávateľom iba žaloba o určenie, že pracovný pomer trvá, nemá miesta. Ktorákoľvek stránka pracovno-právneho vzťahu sa môže domáhať určenia, že pracovný pomer vznikol k určitému dňu na základe určitých právnych skutočností, alebo o určenie, že pracovný pomer medzi účastníkmi pracovno-právneho vzťahu neskončil na základe určitých právnych skutočností k určitému dňu. Je nepochybné, že ak existujúci pracovný pomer neskončil, trvá naďalej. Nie je rozhodujúce, že žalovaný tvrdí, že nemá listinu, podľa ktorej rozviazal pracovný pomer so žalobcom výpoveďou, ale rozhodujúce je, že tvrdí, že k tejto výpovedi došlo. Žalobca mal preto žalovať o neplatnosť skončenia pracovného pomeru spôsobom, ktorý žalovaný tvrdí. V takom prípade pri dodržaní prekluzívnej lehoty by mohol byť svojou žalobou úspešný. Pri žalobách tohto typu spočíva naliehavý právny záujem na preukázaní existencie pracovno-právneho pomeru a tým sú preukázané nároky zamestnanca, ktoré mu z uzavretého pracovného pomeru vyplývajú. V priebehu konania žalobca tvrdil, že jeho naliehavý právny záujem spočíva vtom, aby sa preukázala pravosť a výška jeho pohľadávky prihlásená prihláškou č. 2 do konkurzného konania a takéto rozhodnutie je pre neho potrebné aj pre účely sociálneho poistenia, dôchodkového zabezpečenia, pre potreby Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a pod. Odvolací súd poukázal v tejto súvislosti nielen na pracovno-právnu teóriu, ale výslovne na ustanovenie § 75 ods. 2 Zákonníka práce, ktorý upravuje povinnosť zamestnávateľa vydať zamestnancovi potvrdenie o zamestnaní. Toto potvrdenie o zamestnaní nezávisí od výsledku občianskeho súdneho konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ale len od skončenia pracovného pomeru (napr. R 41/83). Zo spisu nie je zistiteľné, či takéto potvrdenie žalobca žiadal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a rozhodol, že pracovný pomer žalobcu trvá, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) „v tom zmysle, že súdy nesprávnou aplikáciou § 77 Zákonníka práce v z.n.p. a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci zastali názor, že žaloba žalobcu (o určenie, že pracovný pomer trvá) ani nemá miesto.“ Zároveň namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V obsiahlom dovolaní doslovne zopakoval skutočnosti uvádzané v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa, priebeh súdneho konania na súde prvého stupňa, výpovede svedkov vypočutých v konaní a zdôraznil v čom spočíva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Za nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa považoval to, že súd predmetnú žalobu posudzoval ako žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, z čoho vyvodil uplynutie prekluzívnej lehoty na podanie žaloby, čo bolo dôvodom jej zamietnutia. Za nesprávne považoval aj rozhodnutie odvolacieho súdu a to z rovnakých dôvodov, ktoré uvádzal vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré dôvody znovu zopakoval. Dovolateľ zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

Žalovaný vyjadrenie k dovolaniu žalobcu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Vychádzal pritom z týchto záverov:

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (iba) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Právo na súdnu ochranu totiž nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V predmetnej veci nie je dovolaním žalobcu napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Procesnú prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku žalobcu by zakladala len prípadná procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. Na vadu takejto povahy je dovolací súd povinný vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa - a to aj vzhľadom na obsah dovolania - zaoberal tiež otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej (niektorým) z týchto vád, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, ktoré opodstatňuje záver dovolacieho súdu, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád. Mimoriadnosť dovolania ako opravného prostriedku, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, sa prejavuje aj v tom, že jeho prípustnosť v zmysle § 237 O.s.p. je spojená výlučne len s najzávažnejšími, v ňom taxatívne vymenovanými procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) nezakladajú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia.

Žalobca existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pokiaľ ide o tento uplatnený dovolací dôvod, možno usudzovať (posudzujúc obsah podania podľa § 41 ods. 2 O.s.p.), že k odňatiu konať pred súdom malo dôjsť tým, že súd žalobu zamietol.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nemožno vyvodit', že by súdy v prejednávanej veci v prípade dovolateľa nerešpektovali niektoré z týchto práv. Pokiaľ súd (ktorý sa nemusí stotožnit' s právnymi názormi účastníka) nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho žalobe (návrhu) nevyhovie, neodníme mu tým možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V odôvodnení dovolania uvedené tvrdenie dovolateľa, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. [„v tom zmysle, že súdy nesprávnou aplikáciou § 77 Zákonníka práce v z.n.p. a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci zastali názor, že žaloba žalobcu (o určenie, že pracovný pomer trvá) ani nemá miesto.“], je vo svojej podstate, v nadväznosti aj na ďalší uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom rozhodnutí vo veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) námietskou, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje znátočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v tejto veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Náhradu trov dovolacieho konania úspešnému žalovanému nepriznal, pretože mu v tomto dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.